

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cooperatio cum vsurario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

excommunicationem : modò non sit vel
publicis percussor, vel nominatim denunciatus; potest
et licet, & valde rogari, ut confiteatur, quia Conci-
lium Constantiensis id, in gratiam Fidelium, concessit.
Vnde tunc eiusmodi excommunicatus, modò non se ipse
negat, sed ad Fidelium petitionem, Sacramenta mini-
strat, & licet quantum est ex capite excommunicationis
vult, valde operatur. Ita Sanchez lib. 7. de Mat. d. 9. num. 8.
Petr. Hurtad. 2. d. 17. sect. 18. §. 149. contra Suarium d.
16. sect. 1.

*Cooperatio cum iniquè pugnantibus, vel aliorum
bona diripiuntibus.*

41. Vegetiorem causam ad excusandam requiri,
quando opus est magis vicinum peccato abatenis, &
quando est contra iustitiam, statuimus supra. Cum au-
tem virgenter hanc causam, esse metum mortis, vel fomi-
lis valde gravis detrimenti, pateat ex dictis consequen-
tiis, ut excusentur Christiani remigantes in tremen-
te Turcarum contra similes Christianos pugnantium,
per preterea ij, qui arma porrigunt à Turcis petita, ad
excusandam Christianos interimentos; alportantes item far-
cinas ad bellum iniustum necessarias; admonentes sca-
los, & cetera Less. Sanchez, Val. alique, Castr. 3. tr. d. 6. p. 1. r.
num. 10. quia nisi Christiani captivi hæc faciant, incur-
rent periculum vite. At non excusantur etiam metu
mortis, si Christianos occidant, si percutiant, si contra
eodem immediate pugnent, si applicent ignem, quo
comburantur naves, & Christiani in ea existentes, si eun-
dem ignem applicent Bombardis, ex quibus Christiani
non tenendi solum essent, (nam pro hoc sine dubio ex-
cuserentur) sed etiam occiderent: quia hæc sunt intrinsecè
mala. Excusantur tamen, si inferant damnum Christianis
in rebus externis, eas capiendo, vel destruendo: quia tunc
sunt in extrema necessitate illorum bonorum, ad vitam
utendam nam propter eadem eodem metu excusantur,
qui admoveat scalas, vel humeris subleat latrones, qui
vult furari; imò, & qui eundem furem adiuvet ad furan-
dum: quilibet enim ad hæc habet in extrema necessi-
tate, ita Castr. lib. 1. 2. citans Molinam. Et universatim
loquendo præter extremam necessitatem, illa causa se ex-
cusabit, si coneurat ad actiones indifferentes, quibus al-
ter abstinuit ad forandam; vel damnum in bonis inferen-
dam, quæ iudicio prudentis iudicetur proportionata ad
quantitatem futuri, vel damni, ut ex dictis colligi potest.

*De Cooperatione cum peccaturo, non ieiunaturo, maleficio
maleficio dissoluturo. Remissivo.*

42. De primo ex his egi lib. 3. c. 2. §. 6. De secundo, præ-
ter modò n. 33. dicta & a 3. 40. dicenda habuisti multa
lib. 4. cap. 5. §. 6. De tertio dictum est satis lib. 2. cum de
maleficio.

Cooperatio cum Vfurario.

Tres classes personarum hic se offerunt. Ipse mutuatar-
ius, id est, ille, qui recipit ab vfurario pecuniam mu-
tuam sub onere solvendi vfas. Famuli tum mutuatarij,
tum vfurarij. Ceteri alij non famuli, inter quos Nota-
rius Testes, Principes.

Mutuatarius.

43. Quoad mutuatarium, tria queri possunt: Primò,
an ipse liceat solvere vfas ob mutuum iam acceptum?
Respondetur licere. Ita Sanchez lib. 3. in decal. cap. 8. n. 20.
& de Lugo tom. 2. de Inst. d. 2. §. 11. §. 1. quia hæc non
est occasio peccandi, quæ detur vfurario; cum ipse facile

Part. I.

possit illas non recipere: sibi ergo imputet, si recipiat,
nā mutuataris excusatur solvere, quod promissit, ne ha-
beatur infidelis, & ne claudat sibi hostium ad habendum
iterum mutuandum.

44. Secundò: An absolute petere liceat ab vfurario
pecuniam mutuam? Respondetur licere, si eo mutuo: quis
indigeat Ita ibid. & communiter, Gastr. Pont. Suar. alique
allati à Diana p. 5. tr. 7. de Sando, ref. 8. tunc enim, qui sic
petit, nec consultat, nec intendit eam vfurarij iniustitiam,
quod certe esset iniquum; sed intendit voluntatem pro-
prium suppositam malitiam vfurarij: quam solum permittit,
non vult. At si mutuo non indigeat, sed eam pecuniam
procurat; ut illicet expendat (etiam licere, probabile
esse dicimus paulo post à n. 65. eo capite, quod petat ab
vfurario paratò.

45. Tertio: An petere liceat mutuum ab vfurario, sic
addendo: Da mihi mutuum, nam tibi solvam tot vfas?
Respondetur adhuc licere, quando scitur vfurarius non
mutuaturus sine vforis. Ita Mol. Val. alique apud Dian.
l. c. Ratio est, quia id non inducet ad vforas, atque
adeo ad peccatum, sed sensus est conditionatus in hunc
modum: Da mutuum, nam, quia non vis mutare gratis,
solvam tibi lucrum.

Famuli.

46. Quoad famulos mutuatarij dico, certum esse illos,
imò & quoscunque alios eius minilos, amicosque posse
licet efficere quod potest ipse mutuatarius: quia agunt
personam Domini. Possunt ergo totum, quod dictum
est à num. 43. Quoad famulos vero vfurarij, multa sunt
dicta num. 18. sed & plura iam subdo, quæ sunt commu-
nia cum non famulis.

Non famuli.

47. Quoad omnes ergo alios placet mihi hanc for-
mate regulam, ex Molin. l. d. de Practicis, d. 3. Less. l. 2. c. 1.
dub. 2. i. & aliis, quos ipse citat leg. Si qui tenent ex parte
vfurarij: & cum eo cooperantur ad committendam vfu-
ram, peccant, & obligantur ad restitutionem saltem se-
cundo loco post vfurarium: idum tamen excipias eos ca-
sus: in quibus mutuatario ingrata non est cooperatio;
nam tunc neque peccant contra mutuatarium, nec à resti-
tutionis obligatione ligantur. Regula, & eius ratio cla-
rior iamjam evadet.

48. Etenim radix peccati, & obligationis ad resti-
tuendas vforas, est involuntarium mutuatarij, qui, abso-
lute loquendo, invitus vforas solvit: quare, quando quoad
eos, qui cooperantur cum vfurario, mutuatarius, vel
verè, & ex animo non est invitus; vel certe iis facile
illam cooperationis culpam (si qua est) remittit: tunc
idem cooperatores (quantum est ex hoc capite iniusti-
tiæ) nec peccabunt nec onus contrahent restituendi.
Sed ecce difficultas: Ecquando enim invitum non esse
mutuatarium censendum erit? Dic id sciri posse Regu-
la sequentis auxilio, quam colligo ex Less. ibid. Molin.
alisque.

49. Quoties cooperatur quis cum vfurario in re, quæ
grata est mutuatario, invitum hic non erit: Siquidem
tunc cooperatur ille nullam iniuriam irrogat; quod si
quam forte irroget, facile ea condonari à mutuatario
præsumitur; quia in gratiam ipsius mutuatarij totum de-
nique negotium refunditur: unde consequenter fit, ut ille
cooperator non peccet contra mutuatarium; nec restituti-
oni sit obnoxius. Quoties verò cooperatur in re in-
grata cooperabitur, invitum erit mutuatarius, quia tunc
adest clara iniuria, nec eius iniuriæ remissio præsumi ra-
tionabiliter potest, & sic aderit peccatum, ac restitutionis
obligatio. Exemplo res fieri clarior: Numeras pecuniam
mutuam dandam ad vforam: excusaris à peccato, & à re-
stitutione; quia id gratum est mutuatario, cum sine nu-
meratione is non haberet mutuum, quod ipse cupit. Cō-
trà: Consultis vfurario, ut non det mutuum, nisi sub vforis,
peccas, & ad restitutionem obligaris: quia id ingratum
est mutuatario.

T 2 50. Hinc